Klimaatadapdatie			
Datum vraag	**Fractie(s)**	**Vraag**	**Antwoord**
24-02-2022	VVD	Gezien de recente stormen, valt het op dat (zeer) zware stormen alleen in combinatie met water worden benoemd in dit voorstel. Gezien de vele schades en gevaarlijke situaties is een scenario analyse van grotere stormen wenselijk. **Vraag 1**: Is dit omdat wind los staat van de huidige en toekomstige klimaatveranderingen? **Vraag 2**: Wordt wind in een ander beleidsstuk meegenomen of zou het wel in dit stuk moeten worden meegenomen volgens het college?	**Antwoord 1**: Wind is zeker iets wat samenhangt met klimaatveranderingen. In het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie wordt dit nu nog weinig belicht, maar er komt wel steeds meer aandacht voor. Wat lastig is aan wind, is dat je risico's lastiger in kaart kunt brengen het is een grillig klimaateffect. Te denken valt aan analyse van boomhoogten, ouderdom en kwaliteit standplaats. **Antwoord 2**: Het Klimaatadaptatatieplan is een eerste "stip op de horizon", waarbij we de uitvoeringsagenda jaarlijks actualiseren en de visie, ambitie en opgaven na drie jaar herijken. Een onderzoek naar effecten en handelingsperspectieven bij wind kan in de uitvoeringsagenda worden toegevoegd en andere maatregelen kunnen weer komen te vervallen.
25-02-2022	Volendam|80	In het college voorstel wordt gemeld dat in de uitvoeringsagenda een inschatting is gemaakt van de benodigde middelen en de impulsregeling voor de fysieke maatregelen.	

		Vraag 1: Zijn dat dezelfde kosten als die in het uitvoeringsplan op pagina 49 genoemd worden, dus in totaal EUR 300.000, of zijn er nog meer kosten bij betrokken? In het Gemeentelijk Rioleringsplan is geld gereserveerd voor klimaatadaptatie van waaruit diverse kosten worden betaald. Vraag 2: Is er in het Rioleringsplan voldoende budget? Hoeveel blijft erover in het Rioleringsplan nadat rekening is gehouden met de reservering voor klimaatadaptatie	Antwoord 1: De middelen op pagina 49 gaan over onderzoek, proces, communicatie en stimulering van externen (o.a. inwoners). Met deze middelen verwachten we het proces van klimaatadaptatie de komende drie jaar goed op gang te kunnen helpen. Het gaat dan ook om het slim combineren van al geplande uitvoeringsprojecten (openbare ruimte, riolering, water, ruimtelijke ordening, energietransitie, projecten externen, zoals woningbouwcorporaties) met de aanpak van klimaatadaptatie. Klimaatadaptatie is vooral meeliften met deze projecten, waarbij het ook mogelijk is dat projecten naar voren worden gehaald in de planning omdat klimaatadaptatie urgent is. We maken dus in de uitvoering zoveel mogelijk gebruik van reguliere middelen, maar verwachten tegelijk dat extra geld nodig is om klimaatadaptatie mee te nemen in de reguliere projecten. Waar dit extra geld voor uitvoering vandaan moet komen (herverdeling van gelden, Impulsregeling, extra heffingen) doet dit uitvoeringsplan nog geen uitspraken, simpelweg omdat we deze stap nog moeten gaan zetten. Antwoord 2: Ja, zoals in het raadsvoorstel is aangegeven is hier rekening mee gehouden. Dit gaat niet ten koste van andere maatregelen.

		Vraag 3: Wanneer wordt meer bekend over de kosten van de fysieke maatregelen en waar is dat van afhankelijk?	Antwoord 3: Zodra dit Klimaatadaptatieplan is vastgesteld gaan we van start met de uitvoeringsagenda. Maatregel 13 is hierin van belang: het uitwerken van een wijkgerichte aanpak. Hierin wordt met de verschillende afdelingen binnen gemeente en het Hoogheemraadschap gekeken naar de uitvoeringsprojecten die op stapel staan, in combinatie met de opgaven klimaatadaptatie. Er wordt gekeken welk maatregelen per wijk wenselijk zijn, gezien de benodigde te realiseren berging of schaduw. Er wordt dan een eerste kosteninschatting gemaakt voor de korte, en de langere termijn. College en gemeenteraad spelen daarna vanzelfsprekend een rol. De insteek is dat we snel starten en niet wachten tot alles in beeld is. Zou dat al kunnen, dan heeft dat geen zin omdat het een bewegend doel is.
		Vraag 4: In hoeverre gaat de provincie of landelijke overheid nog een bijdrage leveren in de kosten? Vragen over het uitvoeringsplan: Op pagina 8 van het uitvoeringsplan wordt gemeld dat alleen de bebouwde kom wordt meegenomen.	Antwoord 4: Dit betreft de lokale uitvoering van een landelijke opdracht. Provincie en Rijk hebben verschillende stimuleringsregelingen klimaatadaptatie. Deze dienen echter in overleg met de samenwerkingsregio Zaanstreek-Waterland ingediend te worden (in het geval van de Provincie) en in overleg met het Hoogheemraadschap (in het geval van het Rijk). De projecten reconstructie van de Molenweg eo en het Boelenspark in Volendam komen voor de impulsregeling van de Provincie in aanmerking. De aanvraag voor deze bijdrage is dan ook al in gang gezet. Hoe concreter we straks worden in de wijkgerichte

			aanpak, hoe beter het verhaal is richting een subsidieverstrekker. Daarbij geldt altijd dat er wordt "bijgelegd" bij bestaande uitvoeringsbudgetten, er wordt een impuls gegeven aan uitvoering.
		Vraag 5: Waarom ook niet meteen de onbebouwde kom meenemen? Op pagina 11 staat: "We maken een afweging in opgaven die we de komende drie jaar gaan aanpakken en benoemen de maatregelen 2022-2027 in een Onderzoeks- en procesagenda en een Uitvoeringsagenda (H5)."	**Antwoord 5**: Dit is een goed punt. We beogen eerst een stap te zetten in het areaal waar de gemeente ook deels eigenaar van is (de openbare ruimte) en waar de inwonersdichtheid het hoogst is. In het landelijk gebied speelt de gemeente een andere rol, bovendien gaat het om een andere groep stakeholders. Om het proces niet te vertragen en inhoudelijk behapbaar te houden kozen we voor een focus op de bebouwde kom. De problematiek in het buitengebied (bodemdaling, uitdagingen in het watersysteem, kwetsbare natuur en landbouw) is echter ook urgent. De aanpak voor het landelijk gebied (alles buiten de bebouwde kommen) zal de gemeente in een vervolgfase samen met de belanghebbende partijen, het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en de provincie Noord-Holland vormgeven. De gemeente zoekt hierin de verbinding met het gemeentelijk Landschapsplan.
		Vraag 6: Moet 2027 dan niet 2024 zijn. Gaat toch om drie jaar? Op pagina 28 staat dat er momenteel nog geen analyse uitgevoerd is van de knelpunten die op kunnen treden bij langdurige neerslag van 100 mm in twee dagen, wel voor 70 mm.	**Antwoord 6**: Dat klopt. We passen het aan.

		Vraag 7: Waarom is dat nog niet gedaan? Wanneer wordt die analyse wel gedaan? Op pagina 49 van het uitvoeringsplan staan de benodigde middelen voor het ten uitvoer brengen van de agenda. **Vraag 8:** Waar zijn deze getallen op gebaseerd? Waar moeten we aan denken bij: -Procesbudget -Communicatie budget -Stimuleringsbudget Over welke kostenposten hebben we het dan?	**Antwoord 7:** Het HHNK was bezig met een actualisatie van hun systeemmodellen. Die zijn nu gereed. Bij langdurige neerslag is het watersysteem de bepalende factor voor wateroverlast. In overleg met het HHNK kan nu wel een analyse worden uitgevoerd voor de polders waarin Edam-Volendam ligt. Deze analyse staat als maatregel 6 in de onderzoeksagenda, dus gepland in de periode 2022-2024. **Antwoord 8:** Het betreft een inschatting, gebaseerd op de projecten die zijn onderscheiden in de uitvoeringsagenda. De uitvoeringsagenda is echter een groei-agenda. Jaarlijks zullen we deze actualiseren. We verwachten ongeveer deze bedragen nodig te hebben per categorie. -Procesbudget: Komend jaar zal dat met name zijn: maatregelen 10,12,13 en 14. -Communicatiebudget: Komend jaar zal dat met name zijn: maatregelen 7 en 8. -Stimuleringsbudget: Dit volgt uit de communicatiemaatregelen, met name maatregel 8, in combinatie met de wijkaanpak. Zodra helder is waar draagvlak is vanuit externen om zelf bij te dragen en vanuit de wijkaanpak duidelijk wordt waar participatie het meest nodig is, kan de gemeente deze budgetten inzetten om inwoners en bedrijven te stimuleren tot klimaatadaptatie.
25-02-2022	GroenLinks	Het doel van de lokale uitvoeringsagenda is toewerken naar een klimaatbestendig Edam-Volendam in 2050. Vanuit praktisch oogpunt en voor de modellen is dit een logisch jaartal om te	

		nemen. Toch zien we dat de voorspelde veranderingen in weerpatronen nu al zichtbaar zijn en voor ernstige schade zorgen. Vraag 1: Is het streven om in 2050 klimaatbestendig te zijn niet rijkelijk laat, gezien de nu al zichtbare veranderingen in weerspatronen? Vraag 2: Is het niet verstandiger om te werken met 'tussendoelen' (bijvoorbeeld: 2030, 2040) en daarop afgestemde maatregelen? De uitvoering van het beleid is gebaseerd op verouderde gegevens. De risicoberekeningen zijn gemaakt met KNMI'14 (klimaatscenario's uit 2014), die weer voortkomen uit het IPCC-rapport van 2013. Het KNMI heeft een tussentijdse update uitgegeven (Klimaatsignaal'21). Uit het onderliggende IPCC-rapport van 2021 weten we dat de effecten van de klimaatverandering ernstiger zijn dan eerder voorzien. Vraag 3: In hoeverre is het een probleem dat deze uitvoeringsagenda stoelt op prognoses waarvan we bij de vaststelling al weten dat ze achterhaalt zijn?	Antwoord 1: Belangrijk om te weten is dat we nu al beginnen met de meest urgente opgaven. De opgave is groot, daarom verdelen we deze over de tijdsperiode tot 2050. Het zou ondoenlijk zijn op kortere termijn heel Edam-Volendam volledig klimaatrobuust te hebben. In de periode tot aan 2050 actualiseren we ons beleid met regelmaat, volgens nieuwste inzichten over klimaatverandering en weersextremen. Voorliggend Klimaatadaptatieplan gaat dus over een relatief korte periode van 3 jaar, zodat we nu al wel aan de slag kunnen. Antwoord 2: Zeker. Deze tussendoelen worden gaandeweg steeds duidelijker en scherper. We kiezen nu eerst voor de korte termijn (komende drie jaar) om opgaven voor Edam-Volendam scherper te krijgen, en tegelijk al zoveel mogelijk in reguliere projecten klimaatadaptatie mee te koppelen. We verwachten dan ook dat we steeds concreter kunnen worden in doelen, opgaven en consequenties qua benodigde investeringen. Telkens vanuit de meest actuele gegevens. Antwoord 3: Dat klopt. Informatie over verwachte klimaatverandering volgt elkaar snel op. Bij het moment van opleveren van een klimaatstresstest is er alweer nieuwe informatie beschikbaar. Toch hebben we ervoor gekozen nu eerst vanuit de beschikbare

		Vraag 4: Waarom is er niet geprobeerd de voorspellingen in Klimaatsignaal'21 te vertalen naar risicoberekeningen, zodat we ons op de meest recente data baseren? De nieuwe klimaatscenario's van het KNMI worden in 2023 verwacht, waarna eerst een vertaalslag naar onze gemeente nodig zal zijn. Het zou zomaar eens kunnen dat we pas in 2024 nieuwe risicoberekeningen en maatregelen voor onze gemeente kunnen vaststellen. **Vraag 5**: Bent u het ermee eens dat we tot die tijd in de uitvoering moeten aannemen dat de overlast ernstiger wordt dan op basis van de huidige berekeningen wordt verwacht? **Vraag 6**: Hoe kunnen de huidige maatregelen in de tussentijd bijgesteld worden zodanig dat we straks ook op de nieuwe (en ernstigere) klimaatscenario's zijn voorbereid? Inspreker Ton Sterk gaf in	inzichten beleid te formuleren. Ook omdat het Regionale uitvoeringsplan klimaatadaptatie Zaanstreek-Waterland van deze informatie uitgaat. We kiezen bewust nu voor een korte planperiode van drie jaar om wel snel van start te kunnen en tegelijk over drie jaar het plan enigszins te actualiseren vanuit de nieuwste inzichten. Hierbij is onze verwachting dat het algehele beeld voor Edam-Volendam niet sterk zal veranderen: kwetsbare buurten zullen opnieuw als kwetsbaar naar voren komen, maar de verwachte opgave zal iets groter worden. **Antwoord 4**: Ten tijde van dat Klimaatsignaal was de klimaatstresstest al uitgevoerd, waarop het plan zich baseert. Ook was het plan zelf al in een vergevorderd stadium. Zie verder het antwoord op Vraag 3. **Antwoord 5**: Dat is de verwachting, toch geeft de huidige klimaatstresstest een goed beeld van de risicogebieden. Bij het dimensioneren van maatregelen (richting uitvoering) zullen we een stap extra moeten zetten vanuit de huidige inzichten over klimaatverandering. **Antwoord 6**: Jaarlijks actualiseren we de uitvoeringsagenda. Een aanvullend onderzoek met actuele klimaatscenario's kan daarin een plek krijgen. We verwachten ook dat het Rijk (via het Kennisportaal klimaatadaptatie) haar landelijke richtlijnen voor het uitvoeren

		het raadsplein van 10 februari aan dat de bebouwing van de Lange Weeren risico's met zich meebrengt op het gebied van waterhuishouding. Zo stelt hij dat de Lange Weeren op dit moment een waterbergingsfunctie heeft voor gebieden buiten de Lange Weeren zelf, die straks onder druk komt te staan. Dat zou bijvoorbeeld nadelige effecten hebben voor de Volendammermeer. Vraag 7: Is er volgens het college sprake van een relatie tussen de waterbergingsfunctie van de Lange Weeren en de waterhuishouding van de Volendammermeer?	van klimaatstresstesten hierop zal aanpassen. Ter info: vele gemeenten gaan momenteel nog uit van dezelfde weersextremen voor de klimaatstresstest van hun gebied. Daar zit helaas enige vertraging in. Antwoord 7: Er is zeker een relatie tussen de waterbergingsfunctie van de Lange Weeren en de waterhuishouding van de Volendammermeer. Dat geldt overigens ook voor andere delen van Volendam. In een studie uitgevoerd door het adviesbureau Nelen & Schuurmans is de werking van het watersysteem onderzocht, waarbij ook naar deze relatie is gekeken. Uit deze studie blijkt o.a. dat het Lange Weeren gebied een belangrijk 'noodventiel' voor het gebied is, en daarmee een belangrijke waterbergingsfunctie heeft. De neerslag die in Volendam valt kan zowel afstromen richting de Lange Weeren als richting de Volendammermeer, die allebei lager gelegen zijn. Wanneer er minder water geborgen zou kunnen worden in de Lange Weeren, zou er meer water afstromen naar de Volendammermeer, wat daar voor meer overlast zou kunnen zorgen. Daarmee heeft de Lange Weeren een belangrijke bergingsfunctie voor het gebied, waarmee bij ontwikkeling vanzelfsprekend rekening wordt gehouden, om onwenselijke effecten te voorkomen en te verminderen. In overleg met HHNK en in lijn met deze Uitvoeringsagenda.

		Vraag 8: In hoeverre zijn de effecten van de mogelijke bebouwing in de Lange Weeren op de waterhuishouding van de Volendammermeer, meegenomen in de risicoberekeningen? Ook sprak de heer Sterk over een daling in het grondwaterpeil door de mogelijke bebouwing van de Lange Weeren, wat funderingsschade tot gevolg kan hebben.	Antwoord 8: Deze effecten zijn meegenomen in de risicoberekeningen die voor het gebied zijn uitgevoerd. In de studie is gekeken naar de effecten op de waterhuishouding van de mogelijke bebouwing in de Lange Weeren. Ook zijn er verschillende mogelijkheden voor de nieuwbouw doorgerekend om het effect op het watersysteem te bepalen. Uit deze studie bleek dat het zelfs mogelijk is om extra bergingscapaciteit in het gebied te creëren (t.o.v. de huidige situatie) en ook om de afstroming richting de Lange Weeren te verbeteren.
		Vraag 9: In hoeverre heeft de mogelijke bebouwing van de Lange Weeren een effect op de grondwaterstanden in Volendam?	Antwoord 9: De grondwaterstand in Volendam is niet gerelateerd aan de mogelijke bebouwing van de Lange Weeren. Het gebied Lange Weeren valt binnen een ander peilgebied dan het grootste deel van Volendam. De grens van deze peilgebieden loopt langs de westkant van de wijk Blokgouw. Het verschil in waterpeil tussen deze peilvakken is ruim een halve meter (-1,9 m NAP in Lange Weeren en -1,48 m NAP in Blokgouw). Wanneer het waterschap zou besluiten het waterpeil in Lange Weeren nog iets verder omlaag te trekken, zou dit in de praktijk tot een kleine verlaging in grondwaterstand aan de rand van de wijk Blokgouw kunnen leiden. Dit effect zal echter verwaarloosbaar zijn. Bovendien zijn de huizen in de wijk Blokgouw op beton gefundeerd, waardoor dit niet tot funderingsproblemen zal leiden. De grondwaterstand bij oude woningen op houten palen die meer in het centrum van

		Vraag 10: In hoeverre zijn de effecten van de mogelijke bebouwing in de Lange Weeren op de grondwaterstanden al meegenomen in de risicoberekeningen? Als er een relatie in de waterhuishouding bestaat zal bij bebouwing van de Lange Weeren niet alleen rekening gehouden moeten worden met de waterberging in het gebied zelf, maar ook met de bergingsfunctie (overloop) voor water van buiten het gebied. **Vraag 11**: Zal de gemeente dit aspect meenemen bij de verdere planvorming rond de Lange Weeren? **Vraag 12:** Gezien de deskundigheid van inspreker, is het niet zaak een second opinion te vragen om zijn inzichten te toetsen?	Volendam staan, zal niet beïnvloed worden door de mogelijke bebouwing Lange Weeren. **Antwoord 10**: Deze effecten zijn niet meegenomen in de risicoberekeningen, omdat de grondwaterstanden niet beïnvloed worden door de mogelijke bebouwing in de Lange Weeren. In de studie voor dit gebied is gerekend met een model waarin het volledige gebied is meegenomen. De uitkomsten van deze studie zijn in voorgaande vragen al verder toegelicht. **Antwoord 11:** Zie het antwoord op Vraag 10. **Antwoord 12**: In de studie is op basis van een gedetailleerd model naar het hele gebied gekeken, waarin de werking van het watersysteem in kaart is gebracht en de verschillende mogelijkheden voor eventuele bebouwing in de Lange Weeren en het effect daarvan op het watersysteem in detail zijn geanalyseerd. Bij ontwikkeling van Lange Weeren wordt over water overlegd en samengewerkt met HHNK, die niet alleen alle deskundigheid in huis heeft, maar daar ook een verantwoordelijkheid in heeft.

10-03-2022	PvdA	**Vraag 1:** In het Uitvoeringsplan zijn ambities opgesteld voor zowel openbaar terrein, waar de gemeente aan zet is, als op particulier terrein, waar ondernemers en inwoners aan zet zijn (pagina 27). Hoe waarborgen wij als gemeente dat ondernemers en inwoners rekening houden met/ committeren aan deze ambities die wij in dit Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie 2022-2024 hebben opgesteld? **Vraag 2:** Vanaf pagina 42 zijn er verschillende tabellen voor de planperiode tot en met 2027 die omschrijven wat de benodigde maatregelen zijn, wie de trekkende partij is, wie de samenwerkingspartners zijn en welke type middelen nodig is. Wij als PvdA zijn heel blij met deze overzichtelijke tabellen, toch missen we nog een belangrijk component: wanneer wordt elke maatregel precies gerealiseerd in de planperiode? Kan het college hier nog een kolom aan toevoegen? **Vraag 2a:** Kan de planperiode tot en met 2027 rondom de klimaatadaptatie maatregelen gewaarborgd worden bij Planning & Control, zodat wij als raad het college kunnen controleren?	**Antwoord 1:** Dit is nader uit te werken. Mogelijk zijn hier nieuwe instrumenten voor nodig. Het Omgevingsplan zal hier naar verwachting zeker een rol gaan spelen. **Antwoord 2:** Dit zal de volgende stap zijn, na het raadsbesluit. **Antwoord 2a**: Dat lijkt ons onverstandig gezien de rol van die commissie. De beleidsinhoudelijke rapportage en voortgang lopen in principe via de begrotingscyclus. En worden onder de Omgevingswet naar verwachting een 'Programma'.